

V. Działalność kontrolna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na obszarze województwa zachodniopomorskiego

Podstawowe kierunki działalności kontrolnej

Zadania kontrolne realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska określa *Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska*. Są to:

- kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska przez podmioty gospodarcze i instytucje korzystające gospodarczo ze środowiska,
- kontrole przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska,
- kontrole eksploatacji urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem.

Działalność kontrolna WIOŚ opiera się na realizacji zadań zawartych w planach rocznych i kwartalnych.

W przygotowaniu planów biorą udział: Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, starostowie, a także w miarę potrzeb prezydenci, burmistrzowie i wójtowie, zgłaszając problemy oraz zakłady, które winny być objęte kontrolą inspektorów WIOŚ.

W 2001 r. WIOŚ realizował zadania kontrolne dotyczące:

- ograniczenia uciążliwości zakładów najbardziej uciążliwych w skali kraju,
- ograniczenia uciążliwości zakładów najbardziej uciążliwych w skali województwa,
- oceny wypełniania przez inwestorów wymogów ochrony środowiska,
- ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z zakładów energetycznych oraz powstających w trakcie procesów technologicznych,
- eliminacji odprowadzania do jezior ścieków oczyszczonych w niewystarczającym stopniu,
- ochrony zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, stanowiących źródło zaopatrzenia ludności w wodę,
- oceny prawidłowości postępowania z odpadami,
- ograniczenia uciążliwości zakładów emitujących do środowiska nadmierny hałas,
- zapobiegania poważnym awariom, usuwania ich skutków i przywrócenia środowiska do właściwego stanu.

Na liście zakładów najbardziej uciążliwych dla środowiska w skali krajowej z województwa zachodniopomorskiego znajdują się Zakłady Chemiczne Police S.A. oraz Wiskord S.A. (w upadłości). W skali wojewódzkiej do zakładów najbardziej uciążliwych zalicza się 15 zakładów.

Rejestr podmiotów gospodarczych objętych kontrolą WIOŚ zawiera aktualnie 1 423 zakłady. Z rejestru usunięto zakłady, które figurowały w nim z uwagi na odprowadzanie do wód powierzchniowych ścieków nadmiernie zanieczyszczonych, a obecnie zostały podłączone do kanalizacji komunalnych.

Efekty działalności kontrolnej

W roku 2001 inspektorzy WIOŚ przeprowadzili ogółem 982 kontrole w 872 podmiotach gospodarczych. Efektem tych kontroli było:

- wydanie 514 zarządzeń pokontrolnych,
- wydanie 159 decyzji o karach bieżących,
- wydanie 185 decyzji o karach łącznych na kwotę 5 978 000 zł,
- skierowanie jednego wniosku do kolegium ds. wykroczeń,
- wymierzenie 39 mandatów na łączną kwotę 5 960 zł.

Ponadto:

- 4 podmiotom gospodarczym rozłożono na raty płatności kar na kwotę 2 393 743 zł,
- wydano 150 decyzji o kosztach kontroli na kwotę 196 482 zł.

W roku 2001 WIOŚ przeprowadził kontrole sprawdzające w 50% podmiotów, kontrolowanych w roku poprzednim. Stwierdzono, że ponad 60% zakładów zrealizowało całkowicie zobowiązania nałożone zarządzeniami pokontrolnymi. Nakładane obowiązki są rzetelnie traktowane przez zobowiązanych, a tempo ich realizacji zależy zwykle od możliwości finansowych zakładów.

Inspektorzy WIOŚ stwierdzili znaczną poprawę w przestrzeganiu przepisów prawa ochrony środowiska w branży ciepłowniczej. Kociołownie w Czaplunku, Sianowie, Boninie, Ko-

szalinie, Bornem Sulinowie, Darłowie, Świnoujściu, Międzyzdrojach i w wielu małych miejscowościach nadmorskich zmieniły stosowane paliwo z węgla na gaz lub olej opałowy, radykalnie zmniejszając emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery.

W sektorze paliwowym nadal występuje wiele naruszeń przepisów o emisji węglowodorów do atmosfery.

Gospodarka odpadami ulega stopniowej poprawie, zwłaszcza w dużych przedsiębiorstwach. Znaczącą rolę odgrywa rozwój rynku odbiorców odpadów oraz ich zagospodarowanie.

Nadal wiele zakładów nie posiada zezwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych, a odpady inne niż niebezpieczne często są przekazywane odbiorcom bez upewnienia się o ich uprawnieniach.

Trudnym do przewyżnienia zjawiskiem, powodującym powstawanie „dzikich wysypisk”, jest zlecenie wywozu gruzu i śmieci bez sprawdzania, czy właściciele firm spełniają wymogi formalne.

Innym przykładem degradacji powierzchni ziemi jest zasypywanie oczek wodnych pod pretekstem przygotowania terenu pod budowę różnego rodzaju obiektów.

Nadal najczęściej stwierdzanym naruszeniem przepisów ochrony środowiska jest odprowadzanie do wód i do ziemi ścieków oczyszczonych w niewłaściwym stopniu. Dotyczy to zwłaszcza małych oczyszczalni ścieków, pozostających do tej pory we władaniu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, stopniowo przejmowanych przez samorządy gminne. Problem dotyczy również niektórych miast, np. Mieszkowic, gdzie oczyszczalnia wymaga modernizacji.

Największym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych w naszym województwie pozostaje miasto Szczecin. Znajdują się tu jedynie lokalne oczyszczalnie, a większość nie oczyszczonych ścieków jest odprowadzana bez pozwolenia wodnoprawnego do Odry. Stan ten poprawi oddanie do eksploatacji oczyszczalni ścieków „Pomorzany”, której budowa została już rozpoczęta.

Wiele wsi nie posiada zbiorczych kanalizacji sanitarnych, a lokalne kanalizacje odprowa-

dzają ścieki do szamb bezodpływowych, z których często przelewają się one do gruntu.

Istotny dla komfortu życia mieszkańców jest poziom emisji hałasu do środowiska. Stwierdzono nasilenie emisji hałasu przez różne zakłady usługowe (betoniarnie, tartaki, stolarnie) oraz hałasu powodowanego przez środki komunikacji i transportu, eksploatowane na ulicach o złej nawierzchni i niewłaściwej lokalizacji w stosunku do zabudowy mieszkaniowej. Pomiary wykazały stopień przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu potwierdzający konieczność budowy obwodnic i nowych tras drogowych.

Postępowania pokontrolne i ich efekty

Efektom kontroli i dalszych postępowań administracyjnych było podejmowanie przez zakłady działań, powodujących zaprzestanie naruszania norm ochrony środowiska. Kontrolom, które ujawniły przekroczenia warunków określonych w decyzjach na korzystanie ze środowiska, towarzyszyły postępowania administracyjne, zakończone wymierzeniem kar. Postępowania takie na ogół odnosiły szybki skutek. Poniżej przedstawiono pozytywne przykłady:

- Fabryka Papieru Skolwin. Zakład odprowadzał do rzeki Odry ścieki, których parametry przekraczały warunki pozwolenia wodnoprawnego. WIOŚ wymierzył karę dobową, co zdołowało zakład do rozpoczęcia budowy nowej oczyszczalni. Budowę i rozruch obiektu ukończono w 2001 r.
- Z inicjatywy lokalnych samorządów, jak również wskutek nacisków i kar nakładanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska, w miejscowości Chojna została uruchomiona mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, a w Dębnie Lubuskim istniejącą nieefektywną oczyszczalnię poddano gruntownej modernizacji, uzyskując dobre wyniki oczyszczania ścieków.
- Rozbudowano gminne oczyszczalnie ścieków (wraz z kanalizacją i przepompowniami) w celu przejęcia ścieków z miejscowości wiejskich: Połczyn Zdrój, Karlino, Drawsko Pomorskie i Grzmiąca. Wybudowano oczyszczalnie ścieków w kompleksach wojskowych w Olesznie i w Świdwinie. Skierowano do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieki zaolejone z oczyszczalni na barce w Mor-

skiej Stoczni Remontowej S.A. w Świnoujściu.

- Szpital Wojewódzki w Koszalinie wybudował nowoczesną kotłownię opalaną gazem. Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Zbóż „Eko-Młyn” w Wałczu zainstalowało urządzenie do redukcji odorów pochodzących z mieszalni pasz. W Wytwórni Bieli Tytanowej Z.Ch. Police wymieniono palniki olejowe na gazowe, co zmniejszyło emisję SO₂. W firmie „POOL-SPA” w Gryficach ograniczono znacznie emisję styrenu poprzez zastosowanie nowych agregatów do żywic i komory natryskowej z filtrem. Fabryka Armatur S.A. w Lipianach wymieniła kotłownię węglową na olejowo-gazową.
- W gminie Drawsko Pomorskie oddano do użytku składowisko odpadów komunalnych w Mielenku Drawskim. Szpital Wojewódzki w Koszalinie i Szpital Powiatowy w Białogardzie przekazały do użytku nowoczesne spalarnie odpadów medycznych.
- W GS „SCh” w Silnowie obudowano agregaty chłodnicze, co zmniejszyło emisję hałasu do tego stopnia, że ustały skargi okolicznych mieszkańców.
- Przeprowadzono działania prowadzące do zmniejszenia emisji hałasu do środowiska w zakładach: PPH „Folpak” w Białogardzie, Przedsiębiorstwo „Bo-Gart” w Pieńkowie, Swedwood Poland S.A. Dział Grupa Tartaki Goleniów, Swedwood Poland S.A. Dział Grupa Tartaki Stepnica, Cukrownia Kluczewo S.A. i Gryfskand Sp. z o.o. w Gryfinie.

Działalność kontrolna prowadzona przez WIOŚ to również kontrole i odbiór inwestycji, w tym przede wszystkim inwestycji szczególnie uciążliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć jego stan. W roku 2001 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie wydawał postanowienia o wstrzymaniu oddania do użytku nowych obiektów, które nie spełniały wymagań ochrony środowiska. Wydano 59 postanowień w trybie art. 56 ustawy *Prawo Budowlane*, z czego w 10 przypadkach sprzeciwiono się rozpoczęciu użytkowania inwestycji.

Szczegółowe informacje na temat działalności kontrolnej znajdują się w wydawnictwie *Raport z kontroli i informacja o źródłach zanieczyszczeń środowiska w powiatach województwa zachodniopomorskiego*.

